

Motion till riksdagen

1987/88:Jo251

av Bertil Danielsson m. fl. (m)

om inrättande av beredskapsgårdar

Det nutida, moderna samhället har nått hög teknisk standard. Tekniken har gjort sitt intrång på snart sagt alla områden. I industrin, jordbruket, förädlingsindustrin och i hemmen är man i hög grad beroende av elektrisk kraft. Många maskiner och motorer är eldrivna.

Likaså har många verksamheter koncentrerats till ett fåtal stora anläggningar. Flera livsnödvändiga produkter förädlas eller tillverkas på några få orter.

Denna samhällsstruktur är visserligen avancerad, men samtidigt mycket sårbar. Även kortvariga eller begränsade elavbrott får stora negativa följder.

När tung, blöt snö lägger sig på träd och elledningar och orsakar elavbrott upphör i stort sett ett modernt jordbruk med mjölk, kött eller fläskproduktion att fungera.

De industrier som förädlar jordbrukets produkter är också mycket känsliga för driftstörningar.

I takt med att den moderna tekniken vinner insteg på de flesta områden, desto sårbarare och känsligare är hela samhället.

Än allvarigare är denna sårbarhet ur beredskapssynpunkt. Vid sabotage eller utslagning av annan anledning kan några få aktioner leda till att stora delar av försörjningen äventyras.

För att möta dessa hot finns givetvis en beredskapsplanläggning med många olika komponenter; säkerhetssystem, reservkraftverk, beredskapslager osv.

Även om ett genomtänkt system är uppbyggt finns det anledning att ständigt söka andra och bättre vägar.

En av de viktigaste funktionerna i en krissituation är livsmedelsförsörjningen. Ett elavbrott kan omöjliggöra eller allvarligt försvåra produktion av livsmedel ute på gårdarna, liksom vidareförädling i de stora livsmedelsindustrierna.

En möjlighet att i varje fall i viss mån hålla i gång en livsmedelsproduktion vore att se till att vissa gårdar skulle kunna fungera både som produktions- och förädlingsställe även vid svåra störningar i elnätet.

Runt om i landet finns det jordbruk som för eget bruk genererar elström i små vattenkraftverk. Dessa är helt oberoende av det landsomfattande elnätet, och är alltså helt oberörda av eventuellt elavbrott.

I de fall dessa gårdar producerar både mjölk, kött, fläsk, spannmål och dessutom elström utgör de goda tillgångar i vår beredskap. Vad som kanske

saknas är kvarnar för brödsäd och enklare förädlingsmöjligheter för mjölk och kött.

Mot. 1987/88
Jo251

Här borde beredskapsmyndigheterna undersöka möjligheterna att få ett landsomfattande nät av beredskapsgårdar. Med enkla medel och låga kostnader skulle avtal kunna träffas med elkraftsproducerande gårdar, som skulle förbinda sig att ha en viss produktionsinriktning och volym.

I åtskilliga små vattendrag skulle i detta läge vattenkraftverk byggas, om ex. Beredskapsnämnden för ekonomiskt försvar initierade och stödde dessa projekt.

Till låga kostnader skulle vår livsmedelsberedskap höjas och sårbarheten minska till mycket låga kostnader. Behovet av beredskapslager skulle härmed också minska.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av beredskapsgårdar.

Stockholm den 26 januari 1988

Bertil Danielsson (m)

Ingvar Eriksson (m)

Anders G Högmark (m)